

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Valeriu Doagă
Nicolae Clima, Sveatoslav Moldovan,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a ÎCS „Red Union Fenosa” SA împotriva SA „Direcția de construcții și reparații rutiere” privind încasarea datoriei și penalității,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013,

C O N S T A T Ă :

La 25.03.2011 ÎCS „Red Union Fenosa” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Direcția de construcții și reparații rutiere” cu privire la încasarea datoriei și penalității în sumă de 57335, 76 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că în fapt la locul de consum NLC 7055918 din or. Orhei, str. Iakir Iona, 45, ce aparține pîrîtului, există datorie pentru energia electrică consumată, care la data de 29.01.2009, conform extrasului din cont, constituie suma de 48 589,63 lei, formată în baza procesului-verbal de constatare a consumului fraudulos nr. 002663 din 21.02.2006 și care nu este achitată pînă la data depunerii acțiunii în instanță.

Potrivit pct. 2.49, 8.14 și 8.16 a Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei electrice nr. 1194 din 22.11.2005 și pct. 2.42 și 7.13 al Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei electrice din 05.03.2002, în cazul în care se depistează consum fraudulos de energie electrică de către consumator, furnizorul va calcula consumul de energie electrică conform sistemului pașual.

Conducîndu-se de prevederile sus-enunțate, furnizorul a recalculat energia electrică consumată fraudulos de către pîrît în perioada 19.05.05 - 14.03.06, reieșind din numărul și puterea receptorilor electrice depistați la momentul efectuării controlului în gospodăria consumatorului.

În consecință, furnizorul a emis factura lunară de plată a energiei electrice consumată fraudulos cu suma spre plată de 48 589,63 lei, care însă nu a fost achitată de pîrît în termenul indicat.

Menționează reclamantul, că prin preavizul nr. 0505/01189 din 29.01.09 pîrîtul a fost informat despre datorie și despre termenul suplimentar de achitare acordat, menționînd totodată că în caz de neachitare ÎCS „Red Union Fenosa” SA va înainta o acțiune în judecată privind încasarea forțată a sumei restante. În pofida acestui fapt, de la pîrît nu a fost primit nici un răspuns, ceea ce denotă că ultimul intenționat încalcă prevederile legale și obligațiile sale de plată, fapt prin care se prejudiciază material drepturile și interesele reclamantului.

Conform art. 12 alin. (11) al Legii RM nr. 1525 -XIII din 19.02.98 și pct. 7.9. al Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei electrice nr. 1194 din 22.11.05, pentru neexecutarea în termen a obligației de plată a energiei consumate, pîrîtul este obligat să achite o penalitate în mărime de 0,1 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere.

Astfel, în legătură cu neachitarea facturilor sus-enunțate, pe durata de întîrziere a plății, furnizorul ÎCS „Red Union Fenosa” SA a calculat penalitatea și care constituie suma de 8746,13 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Orhei din 05 aprilie 2013 acțiunea a fost respinsă în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii și adoptarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii privind încasarea sumei de 57 335,75 lei.

În motivarea apelului a indicat, că intimatul SA „Direcția de construcții și reparații rutiere” a contestat legalitatea procesului-verbal nr. 002663 și a facturii de plată în sumă de 48 589,63 lei în instanța de contencios administrativ. Astfel, termenul de prescripție pentru încasarea datoriei a început să curgă din momentul cînd a fost adoptată o hotărîre irevocabilă vis-a-vis de legalitatea actelor emise, adică din data de 10.06.2008.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, a fost respins apelul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și se menținea fără modificări hotărîrea Judecătorei Orhei din 05 aprilie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Red Union Fenosa” SA împotriva SA „Direcția de construcții și reparații rutiere”, privind încasarea datoriei și penalității.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că speței date îi sunt aplicabile temeiurile respingerii acțiunii ca fiind tardivă, invocînd prevederile art. 267 alin. (1) și art. 271 CC al RM.

Astfel, instanța de apel a constatat reieșind din materialele dosarului că, reclamantul-apelant ÎCS „Red Union Fenosa” SA s-a adresat în instanță cu omiterea termenului de prescripție extinctivă de 3 ani și nu a fost repus în termen și nici nu a solicitat repunerea în termenul de adresare în condițiile specificate la art. 279 CC al RM.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 27 septembrie 2013, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013 și a hotărîrii Judecătorei Orhei din 05 aprilie 2013 cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă integral acțiunea.

În argumentarea recursului recurentul a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, interpretarea eronată a legii, precum și că concluziile instanței de apel expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Consideră că instanța de apel a admis aplicarea eronată a prevederilor art. 267 alin. (1), și art. 271 CC al RM și incorect nu a aplicat prevederile art. 272 alin. (2) CC al RM, astfel fiind admis eronat că cererea de chemare în judecată a fost depusă tardiv și ca rezultat respinsă.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide temeinicia lui, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul conchide că decizia instanței de apel este ilegală, pornind de la următoarele.

Potrivit materialelor cauzei Colegiul reține că, ÎCS „Red Union Fenosa” SA prin cererea de chemare în judecată solicită, încasarea datoriei și penalității în sumă de 57335,76 lei.

Prima instanță, prin hotărârea din 05 aprilie 2013 a respins acțiunea în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă.

Instanța de apel, a respins apelul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA considerând soluția primei instanțe întemeiată, bazată pe constatarea deplină a circumstanțelor cauzei și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Concluzia instanței de apel este contradictorie circumstanțelor cauzei, or, în conformitate cu art. 267 alin. (1) CC al RM, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Anume trimiterea la prevederile articolului dat au servit temei legal, în emiterea deciziei supuse recursului.

Înstanțele însă au omis aplicarea prevederilor art. 272 alin. (2) CC al RM, care indică că, dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Astfel, Colegiul constată că instanțele nu au ținut cont de faptul existenței unei hotărâri irevocabile, prin care s-a contestat legalitatea procesului verbal nr.002663.

În acest sens, instanța de recurs conchide, că intimatul a contestat legalitatea procesului verbal nr. 002663 și a facturii de plată în sumă de 48 589,63 în instanța de contencios administrativ. Respectiv, prin hotărârea Judecătorei Orhei din 24.12.2007 acțiunea înaintată a fost admisă, fiind dispusă anularea actelor administrative (procesul verbal nr. 002663 și factura în sumă de 48 589,63 lei), iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10.06.2008, a fost casată hotărârea

Judecătoriei Orhei din 24.12.2007 și adoptată o nouă hotărîre prin care a fost respinsă acțiunea în anulare ca fiind tardiv depusă.

Colegiul conchide, că curgerea termenului de prescripție privind încasarea datoriei, curge din data de 10.06.2008, din momentul cînd a fost adoptată o hotărîre irevocabilă vis-a-vis de legalitatea actelor administrative emise, dat fiind, că atît timp cît acestea au fost contestate, ÎCS „Red Union Fenosa” SA era în imposibilitate efectivă să înainteze careva acțiuni în instanța de judecată, deoarece nu putea cunoaște, dacă aceste acte vor fi declarate legale sau ilegale, dacă aceste acte vor fi anulate în totalitate sau în parte.

Totodată, Colegiul constată, că odată cu contestarea actelor administrative emise de către recurent (procesul verbal nr.002663 și factura în sumă de 48 589,63 lei), recurentul (reclamantul) era limitat în acțiuni de a-și exercita drepturile sale prevăzute de legislație și anume dreptul de constrîngere a debitorului, prin deconectarea locului de consum, dat fiind că potrivit prevederilor p.122 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, este interzisă deconectarea de la rețeaua electrică de distribuție a instalației de utilizare ce aparține consumatorului final în cazul în care consumatorul final a contestat la furnizor factura de plată a consumului de energie electrică, inclusiv factura pentru consumul de energie electrică, calculat în urma încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;

Circumstanța de fapt este neîntemeiată din considerentul că Colegiul a constatat că, cererea de chemare în judecată a fost depusă în termenul general de 3 ani în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat.

Din considerentele expuse, Colegiul conchide că, instanțele incorect au constatat expirarea termenul general de 3 ani în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat și a dispus respingerea cererii, lipsind partea de examinarea efectivă a apelului declarat și încălcîndu-le astfel dreptul la un proces echitabil.

Astfel, avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural prin respingerea ilegală a cererii ca fiind tardivă, iar această eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, incorect a respins cererea.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Rejudecînd cauza, instanța de apel urmează să judece apelul în fond, pentru a putea constata cu certitudine asupra circumstanțelor invocate atît de reclamant, cît și de pîrît.

Astfel, la rejudecarea pricinii urmează a se ține cont de cele menționate în decizia dată, de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor sale procedurale, de a aplica corect legea procesuală și

materială la soluționarea litigiului și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui ÎCS „Red Union Fenosa” SA împotriva SA „Direcția de construcții și reparații rutiere” privind încasarea datoriei și penalității și remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea